

Energy Conference - AmCham, 21. 11. 2016

Michal Hudec, energy analytics, s.r.o. / Združenie dodávateľov energií (ZDE)

energy analytics

Na úvod

- Energia.sk: „Netvrdím, že regulácia sieťových odvetví je dokonalá, ale nestabilná geografická a ekonomická situácia kladie na regulátorov náročné výzvy," uviedol Holjenčík. Aj preto je podľa neho nutné odolávať útokom lobistických skupín i falošnému náboženstvu v podobe riešenia neviditeľnej ruky trhu.

- Výročná správa ÚRSO 2015 – Úvod (Jozef Holjenčík): "Som presvedčený, že v súčasnosti už žiaden skutočný odborník nemôže pochybovať o nevyhnutnosti štátnej regulácie v oblasti energetiky. Tzv. neviditeľná ruka trhu jednoducho nefunguje."

energy analytics

Základné otázky

- Čo je regulácia?
- Prečo regulovať a kedy regulovať?
- Ako regulovať?

energy analytics

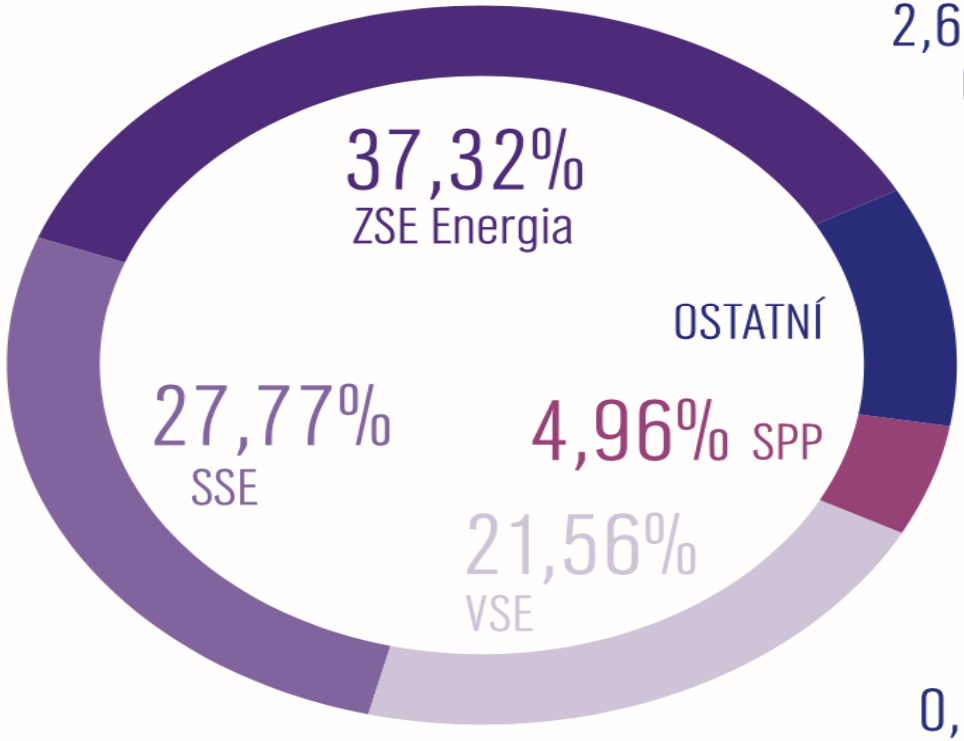
Čo je regulácia?

- V ekonomickej teórii neexistuje jednoznačná definícia:
  - administratívna kontrola cien a vstupov
  - využívanie právnych nástrojov pre dosiahnutie sociálno-ekonomických cieľov
  - kroky štátu s cieľom vyvolať žiadané zmeny oproti súčasnému stavu
  - trvalá a cielená kontrola dôležitých hospodárskych aktivít
  - ... a pod.
- Regulácia v užšom zmysle = zásah do podnikania a činností regulovaných subjektov stanovením pravidiel (vyhlášky, výnosy a pod.)
- Regulácia v širšom zmysle = súbor opatrení pre určenie pravidiel na zlepšenie fungovania trhu a trhovej súťaže

energy analytics

Konkurencia bývalých monopolov? (zdroj grafu: ÚRSO)

Podiel dodávateľov na dodávke elektriny v domácnostiach v roku 2015

4,20% – Slovakia Energy
2,65% – ČEZ
0,68% – Energie2
0,46% – Magna E.A.
0,08% – SE Predaj
0,08% – Utylis
0,07% – Right Power Energy
0,06% – BCF
0,04% – ŽSR
0,04% – Geon
0,02% – Pow-en
0,01% – Elgas
0,01% – SK Energy
0,00% – Enstra

energy analytics

Konkurencia bývalých monopolov? (zdroj grafu: ÚRSO)

Dodávatelia plynu domácnostiam v roku 2015

6,33% – ZSE Energia, a.s.
4,02% – SLOVAKIA ENERGY, s.r.o.
3,19% – ČEZ Slovensko, s.r.o.
0,90% – Energie 2, a.s.
0,31% – Stredoslovenská energetika a.s.
0,13% – UTYLIS s. r. o.
0,08% – MAGNA ENERGIA, a.s.
0,02% – RIGHT POWER ENERGY,s.r.o.
0,01% – ELGAS, s.r.o.
0,002% – VEMEX ENERGO s.r.o.
0,0007% – LAMA energy a. s. - organizačná zložka
0,0007% – Europe Easy Energy Slovensko a.s.
0,0005% – A.En. Gas a.s.

energy analytics

Prečo regulovať a kedy regulovať?

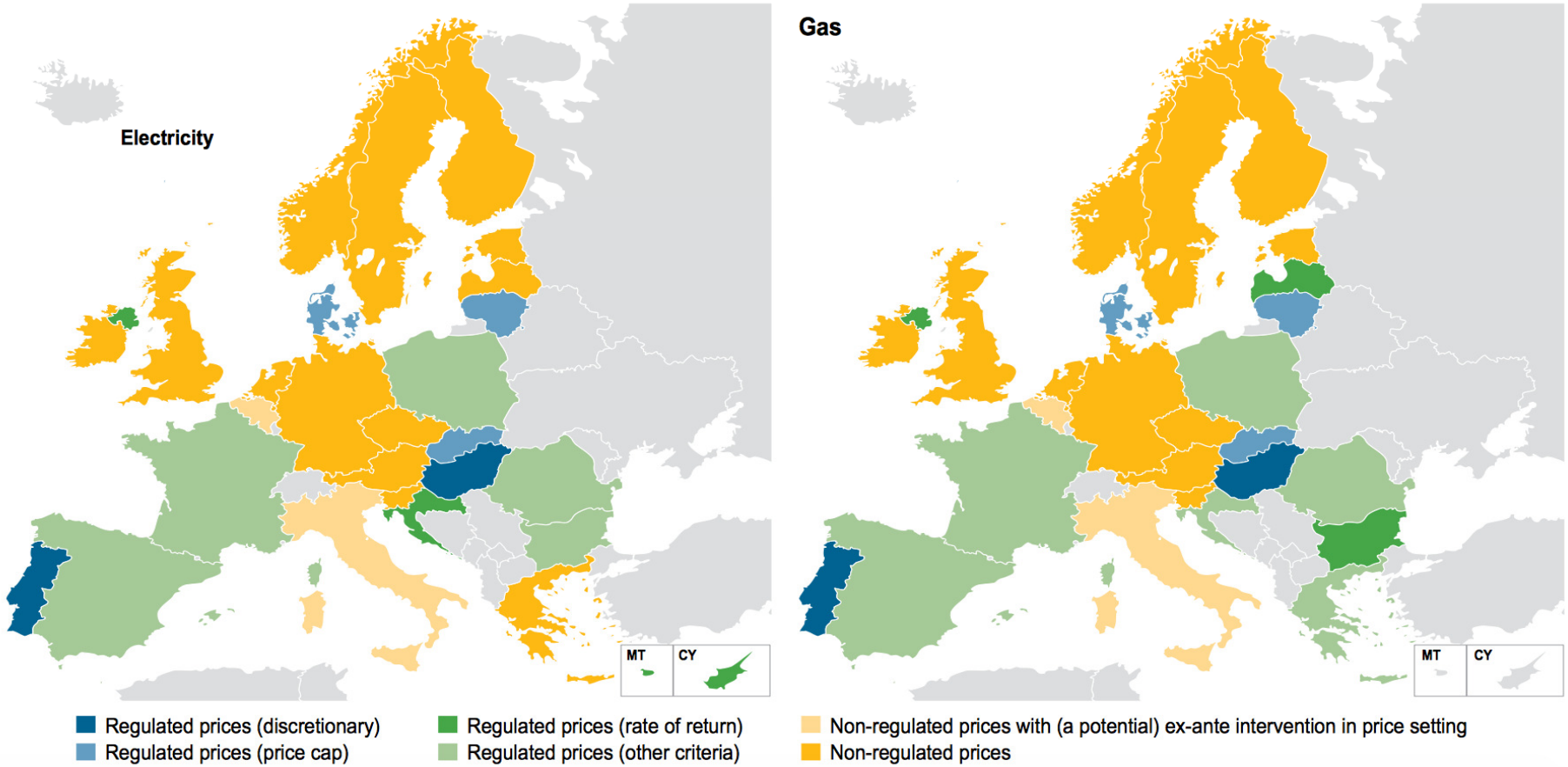
- Ekonomické dôvody pre zavedenie regulácie
  - neexistencia trhu,
  - nedokonalá konkurencia (monopol, oligopol, monopolistická konkurencia),
  - trhová nestabilita,
  - neželané výsledky trhu (ak je výsledok trhu v rozpore s verejným záujmom).
- V prípade nedokonalého trhu je **cieľom regulácie zabraňovať zneužívaniu dominantného postavenia** a jeho dôsledkom:
  - ďalšia degradácia trhu (informačná asymetria, **bariéry pre vstup na trh**),
  - negatívny vplyv na cenu a kvalitu služieb (poškodenie koncových zákazníkov).
- Regulácia sa zvykne uplatňovať aj ako ochrana pred tzv. "predatory pricing" (cena pod náklady s cieľom vytlačiť konkurenciu z trhu)

Ako regulovať

- Vybrané metódy cenovej regulácie:
  - price-cap (metóda cenového stropu, jej cieľom je motivovať k optimalizácii nákladov v regulovanom období)
  - revenue-cap (regulácia výnosov z regulovanej činnosti)
  - rate-of-return (reguluje sa miera návratnosti kapitálu, cieľom regulácie je zabezpečiť investorom predvídateľné prostredie z hľadiska návratnosti investície)
  - cost-plus (priebežné sledovanie nákladov a určenie primeraného zisku)
  - yard-stick (porovnávanie efektívnosti a výkonnosti regulovaných subjektov a odmeňovanie/penalizácia na základe dosiahnutých výsledkov voči benchmarku)

Situácia v EÚ

Figure 51: End-user price regulation method for the household segment in retail electricity and gas markets in the EU MSs and Norway – 2015

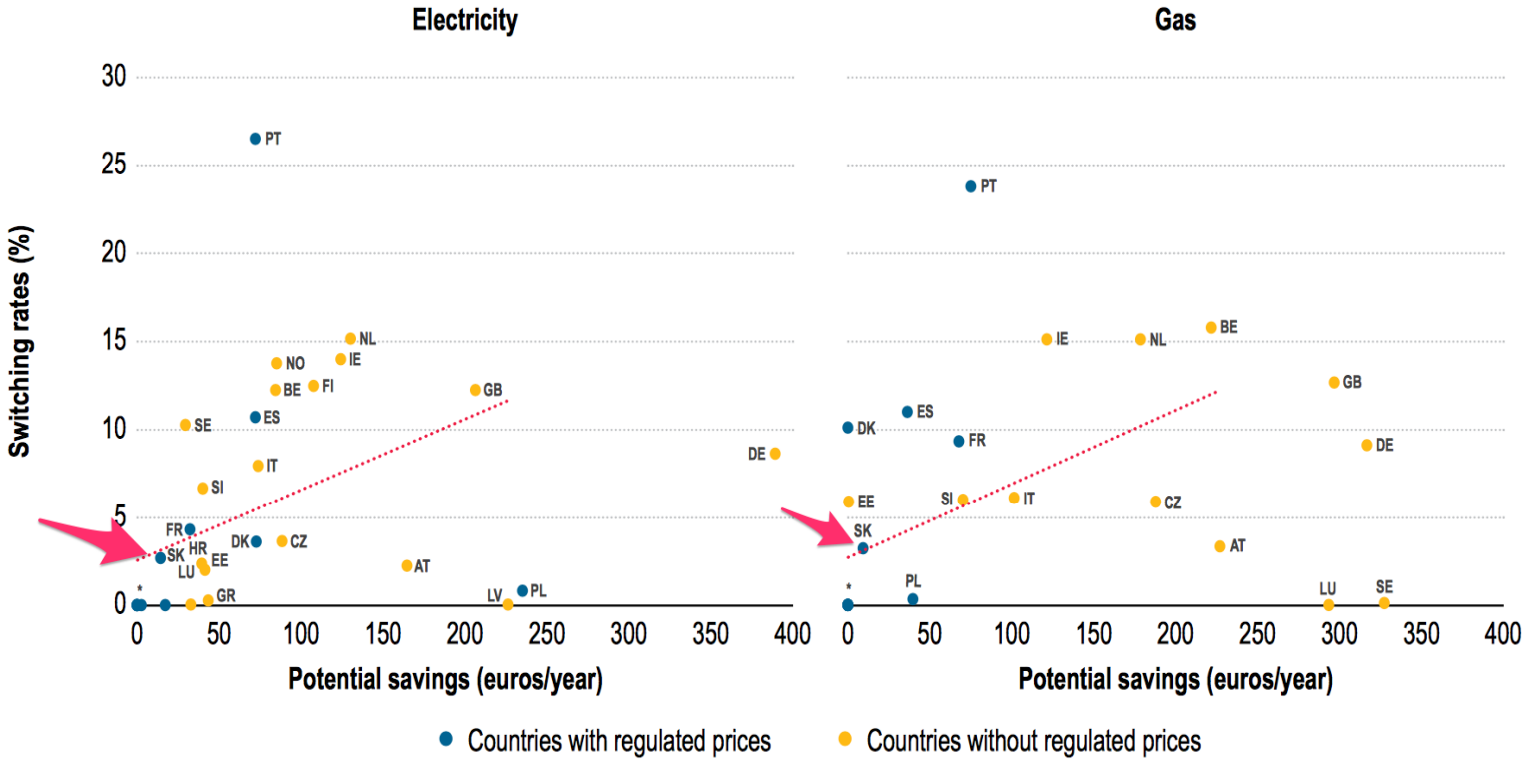

Source: CEER National Indicators Database (2016).

energy analytics

Situácia v EÚ

Figure 19: Relationship between 'external' switching rates and annual savings available in capital cities of EU MSs and Norway – 2015 (%, euros)

Source: ACER Retail Database (2016) and CEER National Indicators Database (2016).

energy analytics

Dôsledky regulácie

- ACER: cenová regulácia znižuje mieru konkurencie (nižší počet aktívnych dodávateľov, nižšia miera zmeny dodávateľa)
- S. Benedettini, C. Stagnaro: krajiny EÚ neuplatňujúce dereguláciu majú na národných trhoch vyššie ceny za energie, ktoré vyplývajú z nižšej úrovne konkurencie na úrovni maloobchodu
- Riziko skrytých krížových dotácií na úrovni portfólia dodávateľa (neregulovaný segment dotuje regulovaný)
- Regulované ceny nie sú motivujúce pre zvyšovanie energetickej efektívnosti a racionalizáciu spotrebiteľského správania

energy analytics

Odpoveď A. Cañeteho v mene Komisie (9.9.2016)

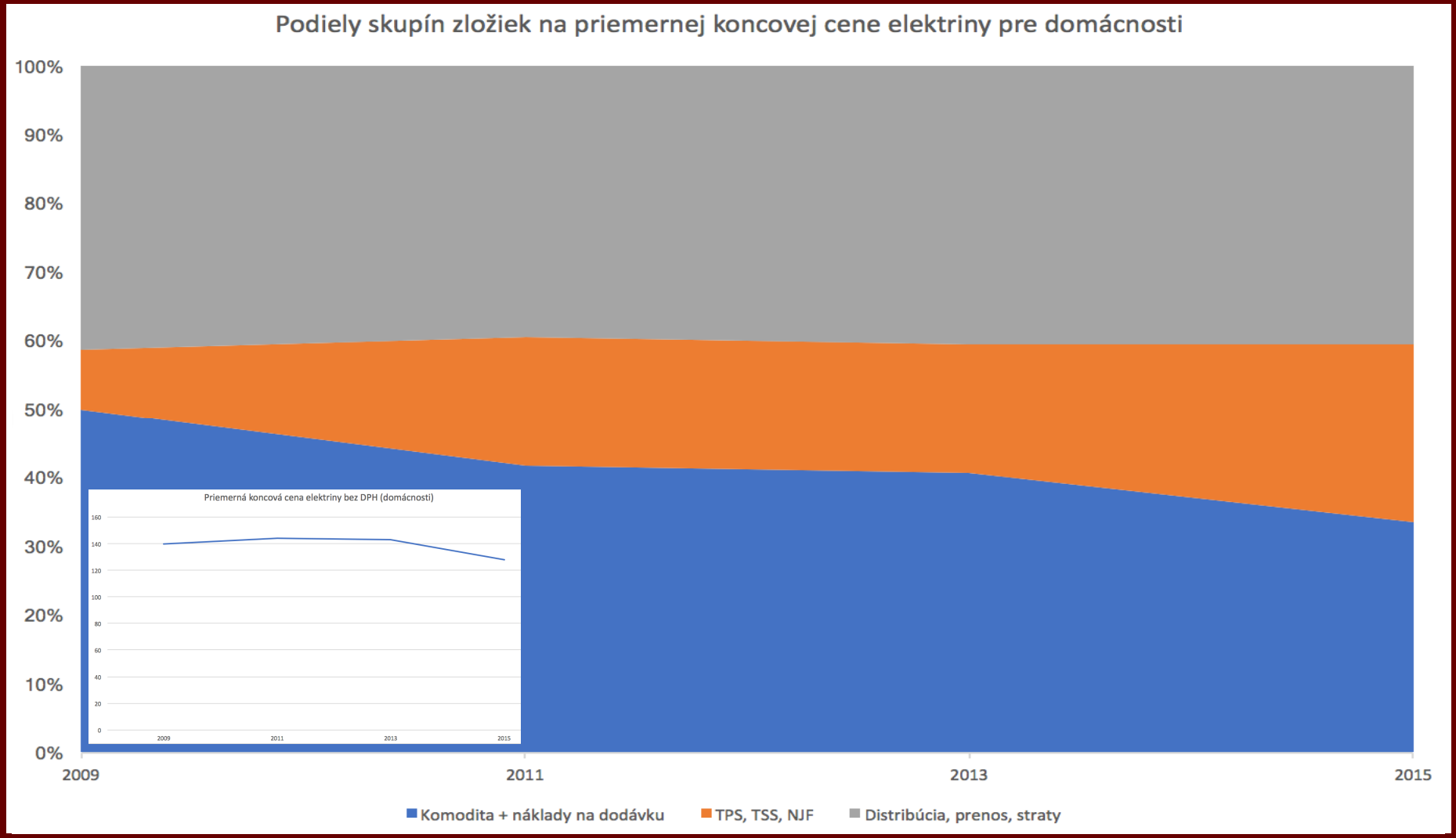
- „Komisia už zdôraznila negatívny vplyv, ktorý môže mať cenová regulácia na fungovanie veľkoobchodných a maloobchodných trhov. Vo viacerých členských štátoch regulované sadzby stále obmedzujú vytvorenie účinnej hospodárskej súťaže, čo odrádza od investícií a vstupu nových účastníkov na trh. Komisia má v úmysle dosiahnuť postupné zrušenie regulovaných cien, pričom zároveň berie do úvahy vplyv odstránenia regulácie cien na konečných spotrebiteľov, a to najmä na zraniteľných spotrebiteľov Komisia v súčasnosti skúma, ako riešiť tento problém v rámci plánovaných návrhov týkajúcich sa koncepcie trhu.“

Deregulácia

- Dôvody pre dereguláciu:
  - zvýšenie intenzity konkurencie na trhu,
  - tlak na ziskovú maržu subjektov podnikajúcich v konkurenčnom prostredí,
  - stimulovanie inovácií pri predaji tovarov a služieb,
  - zvyšovanie kvality a kvantity poskytovaných služieb / predávaných tovarov,
  - eliminácia dôsledkov rozhodnutí neinformovaného regulátora

- „Zimný balík“ EÚ (4. liberalizačný balík) – uvažuje sa, že členské štáty budú môcť zraniteľných odberateľov chrániť cenovou reguláciou po dobu max. 3 roky od vstupu do platnosti (!!)

Príklady výsledkov regulácie na Slovensku

energy analytics

Príklady výsledkov regulácie na Slovensku

Porovnanie **Entry** kapacít podľa ročnej tarify (vrátane odhadu nákladov plynu na prevádzkové účely)

Krajina	TSO	Entry/Exit	Vst./Výst.Bod	Ročná	Mesačná	Denná
SK	Eustream	Entry	Veľké Kapušany	0,554	1,183	1,453
GER	Ontras	Entry	Deutschnuedorf	0,513	0,641	0,718
SK	Eustream	Entry	Budince	0,449	1,078	1,348
SK	Eustream	Entry	Baumgarten	0,314	0,716	0,890
SK	Eustream	Entry	Veľké Zlievce	0,314	0,728	0,906
GER	GASCADE	Entry	Brandov STEGAL	0,306	0,382	0,428
GER	GASCADE	Entry	Mallnow	0,306	0,382	0,428
SK	Eustream	Entry	Lanžhot	0,305	0,707	0,880
IT	Snam Rete Gas	Entry	Arnoldstein/Tarvisio	0,299	0,389	0,449
GER	GRTgaz	Entry	Oberkappel	0,255	0,317	0,355
GER	GRTgaz	Entry	Waidhaus	0,255	0,317	0,355
GER	GRTgaz	Entry	Medelsheim	0,230	0,286	0,319
GER	Bayernets	Entry	Überackern	0,187	0,233	0,261
IT	Snam Rete Gas	Entry	Passo Gries	0,180	0,234	0,270
AT	GCA	Entry	Überackern	0,176	0,264	0,308
AT	TAG	Entry	Arnoldstein	0,159	0,238	0,278
AT	GCA	Entry	Oberkappel	0,159	0,238	0,278
AT	GCA	Entry	Murfeld	0,126	0,188	0,220
AT	GCA	Entry	Mosonmagyaróvár	0,103	0,154	0,180
AT	GCA	Entry	Baumgarten	0,080	0,120	0,140
CZ	NET4GAS	Entry	Brandov OPAL	0,076	0,114	0,153
CZ	NET4GAS	Entry	HSK	0,076	0,114	0,153
CZ	NET4GAS	Entry	HSK-Olbernhau	0,076	0,114	0,153
CZ	NET4GAS	Entry	Lanžhot	0,076	0,114	0,153
CZ	NET4GAS	Entry	Waidhaus	0,076	0,114	0,153

energy analytics

Príklady výsledkov regulácie na Slovensku

Porovnanie **Exit** kapacít podľa ročnej tarify (vrátane odhadu nákladov plynu na prevádzkové účely)

Krajina	TSO	Entry/Exit	Vst./Výst.Bod	Ročná	Mesačná	Denná
SK	Eustream	Exit	Veľké Kapušany	0,746	1,630	2,007
SK	Eustream	Exit	Baumgarten	0,700	1,227	1,534
SK	Eustream	Exit	Lanžhot	0,639	1,271	1,542
SK	Eustream	Exit	Veľké Zlievce	0,630	1,349	1,657
SK	Eustream	Exit	Budince	0,624	1,507	1,885
AT	TAG	Exit	Arnoldstein/Tarvisio	0,600	0,901	1,051
CZ	NET4GAS	Exit	HSK	0,507	0,835	1,078
CZ	NET4GAS	Exit	Brandov STEGAL	0,506	0,834	1,077
CZ	NET4GAS	Exit	HSK-Olbernhau	0,506	0,834	1,077
CZ	NET4GAS	Exit	Waidhaus	0,504	0,830	1,072
AT	GCA	Exit	Oberkappel	0,481	0,721	0,841
AT	GCA	Exit	Überackern	0,481	0,721	0,841
AT	GCA	Exit	Murfeld	0,475	0,712	0,831
CZ	NET4GAS	Exit	Lanžhot	0,440	0,735	0,944
GER	Ontras	Exit	Deutschnuedorf	0,433	0,542	0,607
GER	GRTgaz	Exit	Medelsheim	0,316	0,393	0,439
GER	GRTgaz	Exit	Oberkappel	0,316	0,393	0,439
GER	GRTgaz	Exit	Waidhaus	0,282	0,350	0,391
GER	GASCADE	Exit	Mallnow	0,271	0,338	0,379
GER	GASCADE	Exit	Olbernhau	0,271	0,338	0,379
GER	Bayernets	Exit	Überackern	0,244	0,305	0,342
AT	GCA	Exit	Mosonmagyaróvár	0,219	0,329	0,384
AT	GCA	Exit	Baumgarten	0,131	0,197	0,230
GER	OPAL	Exit	Brandov OPAL	0,016	0,020	0,022

energy analytics

Príklady výsledkov regulácie na Slovensku (limit TAR NC)

Krajina	TSO	Entry/Exit	Vst./Výst.Bod	Ročná	Mesačná	Denná	M mult.	D.mult.
SK	Eustream	Exit	Baumgarten	0,508	1,227	1,534	2,42	3,02
SK	Eustream	Exit	Veľké Zlievce	0,508	1,227	1,534	2,42	3,02
SK	Eustream	Exit	Veľké Kapušany	0,624	1,507	1,885	2,42	3,02
SK	Eustream	Exit	Budince	0,624	1,507	1,885	2,42	3,02
SK	Eustream	Exit	Lanžhot	0,447	1,079	1,349	2,42	3,02
SK	Eustream	Entry	Lanžhot	0,287	0,690	0,863	2,40	3,00
SK	Eustream	Entry	Veľké Kapušany	0,449	1,078	1,348	2,40	3,00
SK	Eustream	Entry	Budince	0,449	1,078	1,348	2,40	3,00
SK	Eustream	Entry	Veľké Zlievce	0,296	0,710	0,888	2,40	3,00
SK	Eustream	Entry	Baumgarten	0,288	0,692	0,865	2,40	3,00
CZ	NET4GAS	Exit	Lanžhot	0,440	0,735	0,944	1,67	2,15
CZ	NET4GAS	Exit	Waidhaus	0,504	0,830	1,072	1,65	2,13
CZ	NET4GAS	Exit	Brandov STEGAL	0,506	0,834	1,077	1,65	2,13
CZ	NET4GAS	Exit	HSK-Olbernhau	0,506	0,834	1,077	1,65	2,13
CZ	NET4GAS	Exit	HSK	0,507	0,835	1,078	1,65	2,13
AT	GCA	Entry	Mosonmagyaróvár	0,103	0,154	0,180	1,50	1,75
AT	TAG	Exit	Arnoldstein/Tarvisio	0,600	0,901	1,051	1,50	1,75
AT	GCA	Exit	Oberkappel	0,481	0,721	0,841	1,50	1,75
AT	GCA	Exit	Überackern	0,481	0,721	0,841	1,50	1,75
AT	GCA	Exit	Murfeld	0,475	0,712	0,831	1,50	1,75
AT	GCA	Exit	Mosonmagyaróvár	0,219	0,329	0,384	1,50	1,75
AT	GCA	Entry	Überackern	0,176	0,264	0,308	1,50	1,75
AT	GCA	Entry	Oberkappel	0,159	0,238	0,278	1,50	1,75
AT	TAG	Entry	Arnoldstein	0,159	0,238	0,278	1,50	1,75

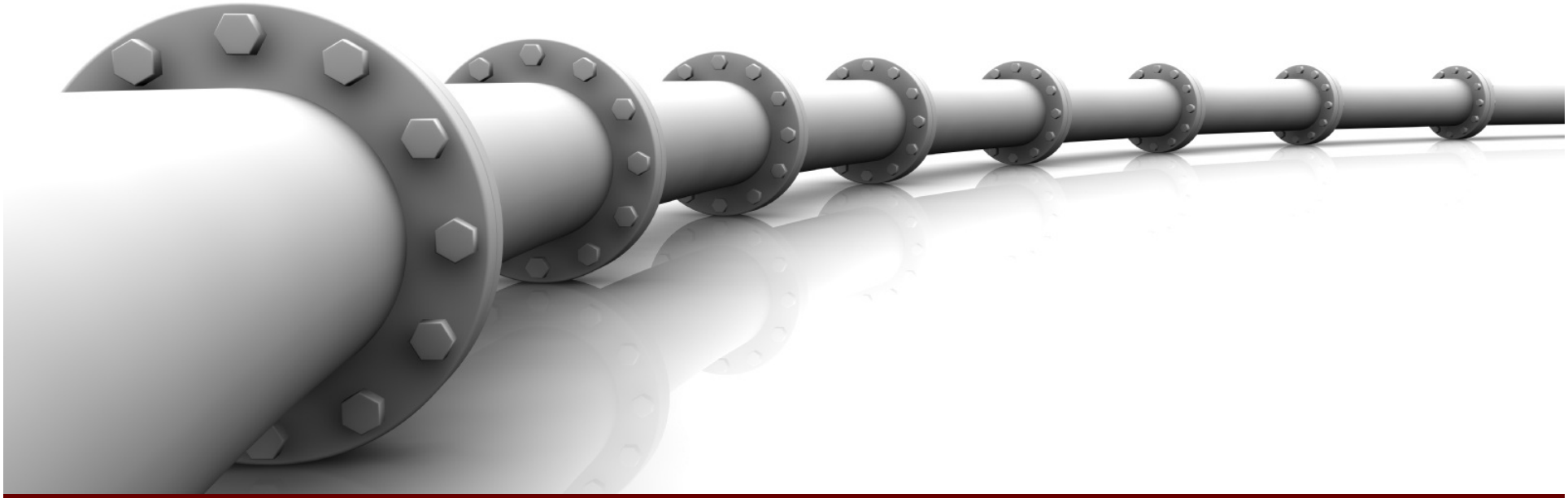
Krajina	TSO	Entry/Exit	Vst./Výst.Bod	Ročná	Mesačná	Denná	M mult.	D.mult.
AT	GCA	Exit	Baumgarten	0,131	0,197	0,230	1,50	1,75
AT	GCA	Entry	Murfeld	0,126	0,188	0,220	1,50	1,75
AT	GCA	Entry	Baumgarten	0,080	0,120	0,140	1,50	1,75
CZ	NET4GAS	Entry	Brandov OPAL	0,076	0,114	0,153	1,50	2,01
CZ	NET4GAS	Entry	Lanžhot	0,076	0,114	0,153	1,50	2,01
CZ	NET4GAS	Entry	Waidhaus	0,076	0,114	0,153	1,50	2,01
CZ	NET4GAS	Entry	HSK-Olbernhau	0,076	0,114	0,153	1,50	2,01
CZ	NET4GAS	Entry	HSK	0,076	0,114	0,153	1,50	2,01
IT	Snam Rete Gas	Entry	Arnoldstein/Tarvisio	0,299	0,389	0,449	1,30	1,50
IT	Snam Rete Gas	Entry	Passo Gries	0,180	0,234	0,270	1,30	1,50
GER	Ontras	Exit	Deutschnuedorf	0,433	0,542	0,607	1,25	1,40
GER	Ontras	Entry	Deutschnuedorf	0,513	0,641	0,718	1,25	1,40
GER	GASCADE	Entry	Brandov STEGAL	0,306	0,382	0,428	1,25	1,40
GER	GASCADE	Entry	Mallnow	0,306	0,382	0,428	1,25	1,40
GER	GASCADE	Exit	Mallnow	0,271	0,338	0,379	1,25	1,40
GER	GASCADE	Exit	Olbernhau	0,271	0,338	0,379	1,25	1,40
GER	Bayernets	Exit	Überackern	0,244	0,305	0,342	1,25	1,40
GER	Bayernets	Entry	Überackern	0,187	0,233	0,261	1,25	1,40
GER	GRTgaz	Entry	Waidhaus	0,255	0,317	0,355	1,24	1,39
GER	GRTgaz	Entry	Oberkappel	0,255	0,317	0,355	1,24	1,39
GER	GRTgaz	Entry	Medelsheim	0,230	0,286	0,319	1,24	1,39
GER	GRTgaz	Exit	Oberkappel	0,316	0,393	0,439	1,24	1,39
GER	GRTgaz	Exit	Medelsheim	0,316	0,393	0,439	1,24	1,39
GER	GRTgaz	Exit	Waidhaus	0,282	0,350	0,391	1,24	1,39

energy analytics

Na stiahnutie

- december 2016
- www.zde.sk (sekcia Aktuality)

energy analytics

Ďakujem za pozornosť!

michal.hudec@energyanalytics.sk

energy analytics